

Dinkelland

Mensen maken het verschil

Verkiezingsprogramma 2018 – 2022

Concept

www.cda.nl/dinkelland

 @CDADinkelland

 @CDADinkelland

CDA Dinkelland, mensen maken het verschil

Het CDA Dinkelland heeft de afgelopen vier jaar deel uitgemaakt van het bestuur van de gemeente. Wij zijn er trots op dat door verantwoordelijkheid te nemen en richting te geven aan een stabiel bestuur, Dinkelland er goed voor staat. Financieel is de huishouding van de gemeente op orde en in een aantal langlopende projecten zijn belangrijke stappen voorwaarts gezet. Voorbeelden zijn:

- Commanderie in Ootmarsum
- Herinrichting Dusinksweg met vrijliggend fietspad
- Sportcomplex Dorper Esch in Denekamp
- Centrumplan Weerselo
- De opgaven in het kader van Natura2000

Nieuwe taken, die in 2014 van het Rijk zijn overgeheveld naar de gemeenten, zoals de jeugdzorg, participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), zijn doortastend en professioneel opgepakt. Deze taken worden uitgevoerd zonder extra kosten voor de inwoners van Dinkelland én naar tevredenheid van de cliënten. Ook onverwachte vraagstukken die op de gemeente afkwamen zijn voortvarend opgepakt. Hierbij springt de huisvesting van vluchtelingen in de Wyllandrie in Ootmarsum het meest in het oog. In moeilijke politieke situaties hebben wij verantwoordelijkheid genomen om de gemeente bestuurbaar en op koers te houden. Met respect voor ieders mening en positie.

De aankomende vier jaar willen wij doorgaan met deze manier van besturen. Op een integere wijze besluiten nemen op inhoud, met respect voor elkaars mening en met vertrouwen in elkaars kwaliteiten. Wij luisteren hierbij goed naar wat er leeft in de samenleving. Want door de inzet van mensen in de samenleving, het bestuur en de politiek wordt het verschil gemaakt.

Een sterke samenleving

Nieuw Noaberschap

Elke kern in Dinkelland heeft zijn eigen identiteit. De wensen en behoeften van de mensen die er wonen verschillen per kern. In het verkiezingsprogramma 2014 – 2018 schreven wij:

‘Het CDA juicht ideeën en initiatieven van mensen en groepen inwoners (burgerinitiatief) toe. Burgerinitiatief draagt in onze beleving bij aan een veilige, betrokken en aantrekkelijke kern. Wij noemen dit ‘Nieuw Noaberschap’, het gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de eigen leefomgeving is waar het in de (eigen) kern om draait. Schoon, heel en veilig is de norm’.

Nieuw Noaberschap hebben wij vormgegeven in [MijnDinkelland2030!](#), een platform waar we ideeën, wensen en behoeften van inwoners samenbrengen en waar we daadwerkelijk ook samen werk maken van deze ideeën. De komende vier jaar willen wij dit proces doorzetten en waar mogelijk versnellen. Het CDA gaat voor leefbare kernen waar mensen met elkaar samenleven en zelf initiatief nemen voor de eigen leefomgeving (Nieuw Noaberschap). Leefbaarheid als basis van geluk.

Het CDA en werken aan een sterke samenleving:

- Goed basisonderwijs, waarbij gestreefd wordt naar een basisschool in elke (kleine) kern.
- Het stimuleren van maatschappelijke organisaties en / of organisaties in wijken en kernen om elkaar te ondersteunen in de zorg voor jong en oud.
- Het faciliteren, ondersteunen en versterken van evenementen. Evenementen zorgen voor saamhorigheid, betrokkenheid en creativiteit.
- Budgetten beschikbaar stellen aan bijvoorbeeld bewonerscollectieven in wijken en kernen voor het beheren en onderhouden van de eigen woonomgeving.

Het CDA en betaalbare woningen en verduurzaming van woningen:

- In alle kernen mogelijkheden om nieuwe woningen te bouwen, bij voorkeur binnen de kernen op zogenoemde inbreidingslocaties.
- Stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen door het invoeren van ‘groene leges’. Dit betekent lagere leges als een woning wordt verduurzaamd.
- Het behoud van starters- en blijversleningen.
- Bouwen naar behoefte en vraag, in de huursector én koopsector.
- Overleg met woningcorporaties over nieuwe vormen van wonen en huren. Hierbij is specifiek aandacht voor ouderen en jongeren en voor maatregelen om huurwoningen te verduurzamen.
- Onderzoeken of het mogelijk is om een fonds te creëren voor het verduurzamen van bestaande woningen.

Het CDA en beleefbaarheid van het authentieke landschap:

- Ruimte voor kleinschalige recreatie.
- Waar mogelijk het versterken van toeristische voorzieningen, waaronder wandel- en fietsnetwerken in samenspraak met Regio Twente.
- Het ondersteunen van initiatieven van inwoners en bedrijven die de omgeving aantrekkelijk houden en maken.

Inzetten op ondernemerschap

Wij zetten in op ondernemerschap. Ondernemers van Dinkelland dienen gesteund en gestimuleerd te worden door de gemeente. Investerings op het terrein van hernieuwbare energie en het inzetten op krachtig partnerschap met het MKB zijn voor ons zeer bewuste keuzes. Ondernemers zijn de motor van onze Dinkellandse economie! Het gezamenlijk doordenken van gerichte investeringen op het terrein van recreatie, cultuur en de versterking / verbetering van de stad- en dorpskernen is onze opdracht. Daarnaast verdient de agrariër, als sociaal en economische drager, dat de gemeente meestrijdt tegen knellende regelgeving. Wij stimuleren de mogelijkheden voor de agrariër om innovatief te investeren. Wij zijn trots op onze kernen, onze ondernemers en ons buitengebied.

Als lokale CDA'ers willen we een betrouwbare overheid door te kiezen voor slimme samenwerking en mee-investeren in kansrijke innovaties.

Het CDA en werken aan ondernemerschap:

- Het behouden van ruime ontwikkelmogelijkheden voor niet-agrarische bedrijven op reeds bestaande locaties in het buitengebied.
- Het creëren van voldoende mogelijkheden voor industrie en MKB op bedrijventerreinen.
- Het opstellen van een visie op de winkelgebieden in de kernen.
- Het inzetten op kansen en mogelijkheden voor onze inwoners om ook in Duitsland te werken en ondernemen.
- Zorgen voor goede en veilige wegen. Beheer en onderhoud van wegen moeten op orde zijn en blijven.
- Samenwerken met de provincie Overijssel aan het realiseren van de rondweg in Weerselo.
- Woningen en winkels in Weerselo bereikbaar houden. De Bisschopstraat in Weerselo blijft een doorgaande weg (geen harde knip).

Het CDA en een sterke landbouwsector:

- Het stimuleren van een vitale agrarische sector, die zorgt voor werkgelegenheid en het landschap. Wij willen een landbouwvisie ontwikkelen met aandacht voor alternatieve verdienmodellen, bijvoorbeeld op het gebied van energieopwekking en natuurontwikkeling met kansen voor een toekomstbestendige landbouw.
- Werken aan maatwerk gericht op de eigen verantwoordelijkheid van agrariërs. Extra inspanning in ruimtelijke kwaliteit of energietransitie levert ruimte op om te ondernemen.

- Agrariërs stimuleren ook zorg te dragen voor natuurbeheer. Wij zien de agrariër als beheerder van het Twentse landschap.
- Het onderhouden van nauw contact met Europese, landelijke en provinciale bestuurders. Hierdoor is het CDA in staat om de belangen van de Dinkellandse landbouwsector maximaal te behartigen.

Zorgen voor elkaar

Omdat 'zorgen voor elkaar' in onze genen zit, is het voor ons als lokale CDA'ers niet genoeg om het alleen te hebben over 'eigen verantwoordelijkheid'. Je hoort de juiste zorg te krijgen die je echt nodig hebt. Waar mensen geholpen moeten worden, staan wij klaar om dat te faciliteren. Passende zorg heeft voor iedereen een andere invulling. Daarom is het leveren van maatwerk een voorwaarde. Het helpen van werkzoekenden, het ondersteunen van ouderen, gezinnen en mensen die een mindere gezondheid hebben zijn hier voorbeelden van.

We benutten kansen door mantelzorgers de middelen te geven die nodig zijn om het werk vol te houden. Door het ondersteunen van vrijwilligers en zorg in de buurt, proberen wij het leven van zorgbehoevenden zo aangenaam mogelijk te maken. We ondersteunen de inbreng van ouderen. We blijven belangengroepen actief benaderen om vooral met elkaar in gesprek te blijven en waar nodig elkaar te helpen. Samen met de inwoners zelf, professionals en belangen- en zorgorganisaties zorgen we voor passende oplossingen voor de werkzoekende, de oudere, het gezin of de zorgbehoevende. Juist door dit samen op te pakken, creëert men een zinvolle invulling van het leven.

Het CDA en zorgen voor elkaar:

- De zorg betaalbaar houden voor iedereen. Kritisch kijken welke voorzieningen nu echt nodig zijn. Niet waar heb ik recht op, maar waar kan ik niet zonder.
- Zorgen voor voldoende uitvoerende zorg. De coördinatietaken in de zorg moeten tot een minimum worden beperkt. Meer verzorgenden, minder managers.
- Zorg op de schaal van de menselijke maat. Kleinschalig en dichtbij.
- Aandacht houden voor snelle bereikbaarheid van hulpdiensten (ambulance, brandweer en politie), óók aan de randen van onze gemeente. De beschikbaarheid van Duitse hulpdiensten hoort hierbij.
- Mantelzorg stimuleren door deze te ondersteunen en te waarderen.
- Huiskamerprojecten faciliteren, bijvoorbeeld in een Kulturhus.
- Samen met de inwoners van Ootmarsum zoeken naar een financieel gezonde toekomst van het openluchtwembad de Kuiperberg.
- Bij vrijwillige privatisering van (sport)voorzieningen of afstoting van gemeentelijk vastgoed met een maatschappelijke functie blijven letten op betaalbare gebruiksmogelijkheden.

- Aandacht voor goed beheer en onderhoud van sportvoorzieningen die eigendom zijn van de gemeente, zoals sporthal Dorper Esch en cultuurvoorzieningen zoals Huize Keizer.
- Sportvoorzieningen faciliteren voor de breedtesport.
- Behoud en ondersteuning van verenigingen, zoals muziek- en sportverenigingen, bijvoorbeeld door het behouden van jeugdsubsidie.
- Vrijwilligers blijven steunen en waarderen.
- (Speel)voorzieningen behouden en creëren voor de jeugd in kernen.
- Goed openbaar vervoer stimuleren met Regio Twente.
- Goede bereikbaarheid van openbare gebouwen, zowel digitaal als fysiek.
- Het harmoniseren van het cultuurbeleid. De subsidies en ondersteuning van het culturele werk en culturele voorzieningen worden geïnventariseerd en geharmoniseerd.
- Voor de stad Ootmarsum een kunstvisie opstellen om de kracht van Ootmarsum nog beter te benutten en zichtbaar te maken.

Helaas is veiligheid geen vanzelfsprekendheid, maar wél een belangrijke voorwaarde voor het welzijn van onze inwoners. Daarom wil het CDA:

- Zoeken naar alternatieve trefpunten voor jongeren, wanneer er sprake is van overlast.
- Schone woonwijken. Waar (straat)meubilair vernield of versleten is, wordt het gemaakt of vervangen. Schoon, heel en veilig is het doel.
- Inzet op voorlichting over de gevaren van drugsgebruik, roken en overmatig alcoholgebruik met name voor jongeren.
- Politieprekeuur in verzorgingskernen.

Degelijk financieel beleid

In de gemeenteraad gaat het vaak om het (eerlijk) verdelen van het geld. Als we een vergelijking maken met andere gemeenten in de regio en in ons land, dan heeft de gemeente Dinkelland relatief hoge gemeentelijke lasten voor haar inwoners. Dit is goed te verklaren. Een goed en hoog voorzieningenniveau kost nu eenmaal geld. Wij vinden echter dat een en ander wel in verhouding moet staan met elkaar. Daarom streven wij ernaar om de lasten voor onze inwoners en bedrijven te beperken.

Het CDA en financieel beleid:

- Zo min mogelijk laten stijgen van de lokale belastingen zoals OZB, afvalstoffen- en rioolheffing.
- Zorgvuldig omgaan met de beperkte financiële middelen.
- Streven naar realistische reserves voor tijden dat het even iets minder gaat.
- Transparant zijn in de uitgaven van de gemeente.

- Kritisch overwegen en beoordelen van gemeentelijk (grond)bezit en uitgaven aan grond. Plannen met een hoog risico worden heroverwogen of in versoberde vorm uitgevoerd.

Het realiseren van onze programmapunten kost geld. Geld dat maar één keer uitgegeven kan worden. Dinkelland is financieel gezond en wij zorgen ervoor dat dit de aankomende jaren zo blijft. Dit betekent wel dat de samenleving meer zelf moet doen en minder structurele (financiële) ondersteuning kan verwachten van de gemeente. Daar staat tegenover dat het CDA Dinkelland er alles aan doet om de opgebouwde sociale structuren in stand te houden.

Betrouwbaar besturen

De afgelopen bestuursperiode heeft ons geleerd dat stabiliteit en continuïteit belangrijk zijn voor de bestuurbaarheid van de gemeente. Wij komen beloften en afspraken na en eerder genomen besluiten worden uitgevoerd. De integriteit van het bestuur en haar leden hebben wij hoog in het vaandel staan. Het CDA is een betrouwbare, inhoudelijk sterke, verantwoordelijke en constructieve partij.

Hoewel het soms lijkt dat alleen handelen sneller gaat, zijn wij ervan overtuigd dat we samen verder komen. Daarom ondersteunen wij de samenwerking binnen de Regio Twente. Immers, wat goed is voor Twente is goed voor de gemeente Dinkelland en andersom. Ook samenwerken met overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties in Duitsland vinden wij belangrijk. Hier willen wij de aankomende jaren aandacht voor houden en ons sterk voor maken.

CDA in Noordoost-Twente: samen sta je sterk

Het CDA heeft een sterke plaatselijke vertegenwoordiging en een goede verbinding met de provinciale en landelijke politiek. Dat maakt het CDA bij uitstek geschikt om samen met onze buurgemeenten problemen en uitdagingen op te pakken. De CDA-afdelingen in Noordoost-Twente (Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Tubbergen) slaan daarom regelmatig de handen ineen. Onze gemeenten lijken op elkaar qua identiteit en cultuur. In de vraagstukken die we tegenkomen zitten veel overeenkomsten. En sommige zaken vragen een aanpak die gemeentegrenzen overstijgt. Dan kun je beter samen optrekken met je burens voor een leefbaar en vitaal Noordoost-Twente. Dat doet het CDA: samen sta je sterk.

Duurzaamheid

Het CDA in Noordoost-Twente zet in op een duurzame energievoorziening door energiebesparing en de opwekking van duurzame energie. Wij verwelkomen lokale initiatieven voor duurzame energie. Omwonenden moeten daar wel zelf profijt van hebben,

bijvoorbeeld door een lagere energierekening of een investering in de eigen gemeenschap. Huizen worden op een duurzame wijze verwarmd en nieuwe woningen worden niet meer aangesloten op het (aard)gasnet. Wij willen duurzame energie, passend in het landschap. Samen met het Waterschap willen we onderzoeken of er energie uit oppervlaktewater kan worden gewonnen. Door klimaatverandering wordt de neerslag in de zomer heftiger en komen langere periodes van droogte voor. Het CDA wil bij de inrichting van wijken, bedrijventerreinen en het landelijk gebied hiermee rekening houden.

Armoede

Het CDA Noordoost-Twente wil extra aandacht voor armoede bij ondernemers, zoals het MKB, zzp'ers en agrariërs. Die problemen zijn nu onderbelicht. Het gaat daarbij niet alleen om het bestrijden van stille armoede, maar ook om het krijgen van inzicht in de bredere problematiek van deze ondernemers. Wij pleiten voor een 'Noordoost-Twentse' aanpak, waarbij professionals 'de oren en ogen' in het veld zijn om problemen te signaleren. Zij kunnen de weg bereiden voor passende ondersteuning.

Vitaal buitengebied

Agrariërs zijn meer dan ondernemers. Ze zijn onmisbaar voor de voedselproductie ten behoeve van Nederland en zelfs ver daarbuiten. Daarnaast zijn zij de beheerders van ons landschap en een belangrijke schakel in het natuurbeheer. Hierdoor wordt onder andere de toeristische aantrekkelijkheid van Noordoost-Twente bevorderd. Dit gebeurt in toenemende mate op een duurzame wijze.

Het is van groot belang om bij alle overheidsmaatregelen rekening te houden met ondernemerschap in het buitengebied. Niet alleen met agrariërs, maar óók met ondernemers in de breedste zin van het woord: wij moeten inspelen op een nieuwe bedrijvigheid in het buitengebied.

Economie

Voor een gezonde economische ontwikkeling is een goede bereikbaarheid van de regio essentieel. Het CDA Noordoost-Twente wil zich inzetten voor de verbreding van de A1. Daarnaast moet het station van Oldenzaal een belangrijke schakel vormen in het netwerk van het openbaar vervoer met snellere verbindingen naar steden buiten Noordoost-Twente, Duitsland en de Randstad. Voor blijvende groei van de werkgelegenheid werken de vier Noordoost-Twentse gemeenten nauw samen. De planning en realisatie van bedrijventerreinen stemmen we met elkaar af. Hiermee realiseren we voor onze regio een optimaal en aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers en investeerders. Een goede bereikbaarheid biedt ook mogelijkheden voor de toeristische sector in ons mooie Noordoost-Twente.

Verantwoording

Dit verkiezingsprogramma is tot stand gekomen door een interactief proces waar velen bij betrokken zijn geweest. De leden van de huidige fractie, kandidaat-raadsleden, bestuursleden en betrokken CDA-leden hebben allen hun steentje bijgedragen. Samen staan we sterk! Daarom hebben we ook afstemming gezocht met de CDA-afdelingen Losser, Oldenzaal en Tubbergen. Dit heeft geleid tot een paragraaf over Noordoost-Twente. Wij vertrouwen erop dat op basis van dit verkiezingsprogramma het nog aantrekkelijker wordt om te wonen, te werken en te recreëren in Dinkelland.

Wij zijn er klaar voor en vertrouwen op uw steun, want het zijn de mensen die het verschil maken!

Speerpunten CDA Dinkelland 2018 – 2022

Veiligheid

Snelle bereikbaarheid van hulpdiensten (ambulance, brandweer, politie) óók aan de randen van onze gemeente en beschikbaarheid van Duitse hulpdiensten.

Ondernemen

Wij ontwikkelen een visie gericht op ondernemen in kernen. Ook wordt maximaal ingezet om passende bedrijvigheid mogelijk te maken op bestaande locaties in het buitengebied.

Duurzaamheid

Wij zetten in op vormen van duurzame energie die passen binnen het landschap van Noordoost-Twente. Nieuwe woningen en bedrijven bouwen zonder (aard)gasaansluiting.

Versterken van de agrarische sector

Wij ontwikkelen een landbouwvisie met aandacht voor alternatieve verdienmodellen, bijvoorbeeld op het gebied van energieopwekking en natuurontwikkeling met kansen voor toekomstbestendige landbouw.

Lasten voor de inwoners

De lokale lasten, zoals afvalstoffenheffing, onroerendezaakbelasting (OZB) en rioolheffing worden zoveel mogelijk bevroren. Wij dalen op de lijst van dure gemeenten.

Wonen

In alle kernen moet het mogelijk zijn om nieuwe woningen te bouwen, bij voorkeur binnen de bebouwde kom op zogenoemde inbreidingslocaties.

Armoede bestrijden

Aanpak van stille armoede bij ondernemers, zoals het MKB, zzp'ers en agrariërs. Samen met Losser, Oldenzaal en Tubbergen ontwikkelen we een aanpak, waarbij professionals 'de oren en ogen' in het veld zijn om problemen te signaleren en passende ondersteuning te bieden.

Weerselo

Wij werken samen met de provincie Overijssel aan het realiseren van de rondweg. We zorgen voor goede bereikbaarheid van winkels en de Bisschopstraat blijft een doorgaande weg (geen harde knip).

Denekamp

Basisonderwijs op twee locaties en een doorlopende leerlijn van de bovenbouw van de basisschool naar de brugklas en klas 2 van het voortgezet onderwijs.

Ootmarsum

Samen met de ondernemers en inwoners van Ootmarsum wordt een toekomstvisie opgesteld voor het versterken van de (kunst)stad. Ook wordt gezocht naar een financieel gezonde toekomst voor het openluchtzwembad de Kuiperberg.